

Od redakcji

Linguistica Copernicana jest nowym czasopismem językoznawczym, przygotowywanym do druku na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Jest wydawane dwa razy w roku. Pierwszy tom ukazał się pod koniec pierwszego kwartału 2009 roku.

Linguistica Copernicana publikuje artykuły dotyczące dowolnego języka naturalnego, ze wszystkich dziedzin językoznawstwa szczegółowego i ogólnego, współczesnego i historycznego, w języku polskim i w innych językach słowiańskich, a także w języku angielskim, niemieckim i francuskim.

Linguistica Copernicana (*Lin. Cop.*) jest pismem otwartym dla wszystkich językoznawców, niezależnie od przynależności narodowej, środowiskowej, pokoleniowej, ani etapu drogi twórczej. Podstawowym kryterium przyjmowania artykułów do druku jest ich poziom merytoryczny. Prace są recenzowane jako teksty anonimowe, przez osoby nie pozostające z autorem w zależności służbowej. Recenzje są dla autorów również anonimowe.

Na końcu tomu publikowane są informacje dla autorów, dotyczące zasad przygotowania artykułu do druku.

Drugi tom *Lin. Cop.* zawiera 19 artykułów i 3 wspomnienia. Dominują w nim artykuły dotyczące konkretnych problemów opisu jednostek i klas jednostek współczesnego języka polskiego, przede wszystkim zagadnień semantyki i gramatyki. Piotr Sobotka, w świetle analizy porównawczej fragmentu Ewangelii według św. Jana (tekstu greckiego i kilku jego przekładów polskich), rozważa i interpretuje – z punktu widzenia semantyki (zwłaszcza struktury tematyczno-rematycznej i referencji), prozodii i pragmatyki – postawione (zadane) Jezusowi przez Piłata pytanie *A cóż jest prawda?*, koncentrując uwagę na różnych wykładnikach interrogaływności, a także na operatorze *a* i modyfikatorze emfatycznym *-ż*, występujących w różnych przekładach badanego wypowiedzenia, i roz-

patrując je na szerokim tle wypowiedzeń pytajnych współczesnej polszczyzny. Magdalena Danielewiczowa przedstawia analizę semantyczną wyrażeń o kształcie *jawnie*, uzasadniając konieczność wyróżnienia dwóch niezależnych jednostek języka o tej samej postaci, mianowicie przysłówka, otwierającego miejsce dla czasownika, i operatora metapredykatywnego, sytuującego się między przysłówkiem a partykulą, mającego znacznie ograniczoną łączliwość i nieakcentowanego w zwykły sposób. Autorzy kilku kolejnych artykułów prezentują analizy składniowe i semantyczne czasowników polskich. Przedmiotem artykułu Tomasa Nowaka jest struktura semantyczna zdań konstytuowanych przez predykat *zgadł, że*_, rozważana na tle znaczeń czasowników inferencyjnych (m.in. *dowiedzieć się i wywnioskować*). Anna Kisiel przedstawia analizę semantyczną opozycji w zbiorze jednostek bliskoznacznych tworzonym przez czasowniki *wyróżniać, rozróżniać, odróżniać* i proponuje eksplikacje znaczeń tych jednostek. Marzena Stępień rozważa właściwości semantyczno-składniowe wybranych czasowników typu *oświadczać, że*_, *twierdzić, że*_, *utrzymywać, że*_, stojących na pograniczu klasy orzeczeń mówienia i orzeczeń epistemicznych, poszukując odpowiedzi na pytanie, czy pierwszoosobowe formy tych czasowników są odrębnymi, performatywnymi jednostkami języka. Katarzyna Drózdź-Łuszczczyk, w świetle analizy definicji słownikowych czasownika *zobojętnieć*, poszukuje jego adekwatnych komponentów semantycznych, konfrontując jego znaczenie ze strukturą czasownika *obojętnieć* i kilku wyrażeń pokrewnych. Adriana Kloskowska podejmuje próbę eksplikacji semantycznych dwóch jednostek konstytuowanych przez czasownik *naprawić*. Mariola Wołk przedstawia analizę semantyczną jednostek opartych na wyrażeniach *nonsens, absurd, bzdura*, występujących w wypowiedziach-reakcjach wywołanych przez czyjaś wypowiedź, a następnie rozważa status gramatyczny jednostek z wyrażeniem *nonsens* i proponuje dla nich reprezentację semantyczną. Magdalena Żabowska charakteryzuje relacje między jednostkami leksykalnymi reprezentującymi różne poziomy meta (takimi, jak operatory metapredykatywne, partykuly, spójniki, komentarze metatekstowe) i omawia tworzone przez te jednostki układy hierarchiczne, a także możliwości komentowania jednostek niższego poziomu przez jednostki wyższego poziomu. Celina Heliasz analizuje konteksty użycia wybranych wyrażeń przyimkowych zawierających kształt *w* (typu *w głębi serca, w tajemnicy, w cztery oczy*) i charakteryzujących działania wykonywane przy użyciu władz umysłowych, w tym także wykonywane w sposób niejawny. Jednym z zasadniczych celów Autorki jest

poszukiwanie granic jednostek języka. Mirosława Ampel-Rudolf – na szerokim tle literatury przedmiotu – omawia relacje między kategorią gramatyczną rodzaju rzeczownika a kategorią semantyczną żywotności. Joanna Kamper-Warejko przedstawia analizę językową pieśni Jana Rybińskiego (w zakresie pisowni, fonetyki, fleksji i słowotwórstwa), zabytku z końca XVI wieku, na tle średniopolskiej normy językowej, kształtującej ówczesną polszczyznę Torunia. Rafał Rosół bada etymologię polskiego rzeczownika *łajza*.

Drugi tom *Lin. Cop.* zawiera również artykuły dotyczące innych języków niż polski, w tym także prace poświęcone zabytkom piśmiennictwa. Iwona Radziszewska charakteryzuje język rękopiśmiennych modlitewników (tzw. chamaiłów) rozpowszechnionych wśród Tatarów litewsko-polskich, funkcjonujących w środowisku muzułmanów polskich. W zabytkach tych przeplatają się modlitwy w języku arabskim z komentarzami do nich w językach polskim i białoruskim, a w konsekwencji także różne alfabety – arabski, łacinka i cyrylica. Agnieszka Mazurowska analizuje imiona ukraińskie (Bojków i Łemków), pochodzące z nagrobków cmentarza w Baniach Mazurskich. Natalia Długosz porównuje rzeczownikowe formacje i formanty deminutywne we współczesnych językach bułgarskim i polskim. Krzysztof Tomasz Witczak podejmuje próbę wyjaśnienia – na szerokim tle indoeuropejskim – genezy łacińskich przysłówków zakończonych na *-iter* i pochodzenia samego formantu. Katarzyna Michałowska omawia fragmenty łacińskiego traktatu Marka Terencjusza Warrona *De lingua Latina*, poświęcone etymologii i semantyce. Tom zamyka praca Artura Karasińskiego, który analizuje wybraną klasę derywatów przymiotnikowych w języku albańskim, operując metodami składni semantycznej (predykatowo-argumentowej).

Recenzentom wydawniczym uprzejmie dziękuję za wnikliwą ocenę artykułów i uwagi krytyczne.

W roku akademickim 2008/2009 językoznawstwo polskie poniosło ogromne straty. Pożegnaliśmy dziewięciu profesorów. Byli wśród nich wybitni uczeni, którzy przez kilka dziesięcioleci kształtowali lingwistykę w Polsce, mieli istotny wpływ na kierunki rozwoju dyscypliny i na jej poziom. Dnia 20 listopada 2008 roku zmarł prof. Wojciech Ryszard Rzepka, 22 grudnia 2008 roku – prof. Mieczysław Basaj, 7 stycznia 2009 roku – prof. Maria Honowska, 31 stycznia 2009 roku – prof. Ruta Nagucka, 7 lutego 2009 roku – prof. Kazimierz Polański, 17 lutego 2009 roku – prof. Marian Bobran, 22 lutego 2009 roku –

prof. Ewa Rzetelska-Feleszko, 20 marca 2009 roku – prof. Franciszek Peplowski, 5 czerwca 2009 roku – prof. Stanisław Karolak. Pierwsza część niniejszego tomu zawiera wspomnienia o prof. Marii Honowskiej, o prof. Kazimierzu Polańskim i o prof. Franciszku Peplowskim. W następnym tomie zamieścimy wspomnienie o prof. Stanisławie Karolaku.

Maciej Grochowski